

EUROPA-PARLAMENTET

1999

2004

Mødedokument

ENDELIG
A5-0167/2003

21. maj 2003

BETÆNKNING

om kvinder og sport
(2002/2280(INI))

Udvalget om Kvinders Rettigheder og Lige Muligheder

Ordfører: Geneviève Fraisse

INDHOLD

	Side
PROTOKOLSIDE	4
FORSLAG TIL EUROPA-PARLAMENTETS BESLUTNING	5
BEGRUNDELSE.....	14

PROTOKOLSIDE

På mødet den 13. marts 2003 meddelte Parlamentets formand, at Udvalget om Kvinders Rettigheder og Lige Muligheder havde fået tilladelse til at udarbejde en initiativbetænkning, jf. forretningsordenens artikel 163, om kvinder og sport.

På mødet den 26. november 2002 havde Udvalget om Kvinders Rettigheder og Lige Muligheder valgt Geneviève Fraisse til ordfører.

På møder den 23. april og 20. maj 2003 behandlede udvalget udkastet til betænkning.

På sidstnævnte møde vedtog det forslaget til beslutning (for: 16; hverken/eller: 9).

Til stede under afstemningen var: Anna Karamanou (formand), Olga Zrihen Zaari (næstformand), Jillian Evans (næstformand), Geneviève Fraisse (ordfører), María Antonia Avilés Perea, Regina Bastos, Marielle de Sarnez, Lone Dybkjær, Fiorella Ghilardotti, Marie-Hélène Gillig (for María Rodríguez Ramos), Lissy Gröner, Philippe A.R. Herzog (for Marianne Eriksson, jf. forretningsordenens artikel 153, stk. 2), Karin Jöns (for Joke Swiebel), Hans Karlsson, Christa Klaß, Rodi Kratsa-Tsagaropoulou, Astrid Lulling, Maria Martens, Luisa Morgantini (for Armonia Bordes), Elena Ornella Paciotti, Christa Prets, Feleknas Uca, Elena Valenciano Martínez-Orozco, Theresa Zabell (for Robert Goodwill, jf. forretningsordenens artikel 153, stk. 2) og Sabine Zissener.

Betænkningen indgivet den 21. maj 2003.

FORSLAG TIL EUROPA-PARLAMENTETS BESLUTNING

om kvinder og sport (2002/2280(INI))

Europa-Parlamentet,

- der henviser til EF-traktatens artikel 3 og 141,
- der henviser til artikel 21 og 23 i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder,
- der henviser til erklæringen om sport, der er knyttet som bilag til Amsterdam-traktaten,
- der henviser til Det Europæiske Råds erklæring fra topmødet i Nice den 7., 8. og 9. december 2000 om de særlige forhold, der kendetegner sporten i Europa og dens sociale funktioner, og som der skal tages hensyn til ved gennemførelsen af de fælles politikker,
- der henviser til Det Europæiske Råds konklusioner fra mødet i Lissabon den 23. og 24. marts 2000, hvori det ønskede, at der skabes bedre muligheder for at forene arbejde og familie, navnlig ved at forbedre børnepasningsstrukturerne,
- der henviser til FN's konvention om afskaffelse af alle former for diskrimination mod kvinder af 18. december 1979,
- der henviser til erklæringen og handlingsplanen fra FN's fjerde internationale kvindekongress, som blev afholdt i Beijing den 4.-15. september 1995, og til "Beijing+5-resolutionen" til gennemførelse af Beijing-erklæringen og -handlingsplanen, som FN's Generalforsamling vedtog den 10. juni 2000,
- der henviser til sin beslutning af 14. oktober 1987 om kvinder og sport¹,
- der henviser til sin beslutning af 4. juli 1996 om manglende deltagelse af kvindelige idrætsudøvere fra visse lande i De Olympiske Lege²,
- der henviser til sin beslutning af 13. juni 1997 om Den Europæiske Unions rolle på sportsområdet³,
- der henviser til resolutionen vedtaget af Rådet og ministrene med ansvar for ungdomsaktiviteter, forsamlet i Rådet den 17. december 1999 om den informelle uddannelsesdimension ved sportsaktiviteter i Det Europæiske Fællesskabs ungdomsprogrammer⁴,
- der henviser til sin beslutning af 7. september 2000 om Kommissionens rapport til Det Europæiske Råd med henblik på at bibeholde de nuværende strukturer på sportsområdet og at bevare sportens samfundsmæssige funktion inden for Fællesskabets rammer -

¹ EFT C 305 af 16.11.1987, s. 62.

² EFT C 211 af 22.7.1996, s. 36.

³ EFT C 200 af 30.6.1997, s. 252.

⁴ EFT C 8 af 12.1.2000, s. 5.

Helsingfors-rapporten om sport¹,

- der henviser til konklusionerne fra sportsministrenes konference, som blev afholdt under det belgiske formandskab den 12. november 2001,
- der henviser til Europarådets charter om sport og etiske kodeks for sporten, som blev revideret i 2001,
- der henviser til det internationale charter om legemsøvelser og sport, som blev vedtaget af Unescos generalkonference på Unescos 20. samling den 21. november 1978 i Paris,
- der henviser til erklæringen fra den tredje internationale konference for ministre og højtstående embedsmænd med ansvar for legemsøvelser og sport, som blev afholdt i Punta del Este fra den 30. november til den 3. december 1999 (MINEPS III) under Unescos ægider,
- der henviser til artikel 2, stk. 5, i det olympiske charter som ændret i 1994,
- der henviser til IOC's internationale konferencer om kvinder og sport i Lausanne i 1996 og i Paris i 2000,
- der henviser til Brighton-erklæringen, som blev vedtaget på den første internationale konference om kvinder, sport og forandringens udfordring den 5.-8. maj 1994,
- der henviser til opfordringen om at fremme forandring, som blev vedtaget på den anden internationale konference om kvinder og sport i Windhoek den 22. maj 1998,
- der henviser til konferencerne i det europæiske netværk "Kvinder og Sport", som blev afholdt i henholdsvis Stockholm, Athen, Helsinki og Berlin fra 1996 til 2002,
- der henviser til Europarådets resolution om forebyggelse af sexchikane og seksuelt misbrug af kvinder, unge og børn i sportsverdenen fra marts 2000,
- der henviser til Olympia-chartret af 23. september 2001 og den kulturelle olympiade 2001-2004, som det græske kulturministerium lancerede i anledning af De Olympiske Lege i Athen med henblik på at genoprette den olympiske grundtanke oprindelige idealer om at forene sport og kultur,
- der henviser til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2002/73/EF om ændring af Rådets direktiv 76/207/EØF om gennemførelse af princippet om ligebehandling af mænd og kvinder for så vidt angår adgang til beskæftigelse, erhvervsuddannelse, forfremmelse samt arbejdsvilkår²,
- der henviser til Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse nr. 291/2003/EF af 6. februar 2003 om Det Europæiske År for Uddannelse gennem Idræt 2004³,

¹ EFT C 135 af 7.5.2001, s. 274.

² EFT L 269 af 5.10.2002, s. 15.

³ EFT L 43 af 18.2.2003, s. 1.

- der henviser til Thessaloniki-erklæringen og konklusionerne fra konferencen om kvinder og sport – gamle og nye stereotyper, som det græske EU-formandskab afholdt den 7.-8. marts 2003,
 - der henviser til artikel 163 i forretningsordenen,
 - der henviser til betænkning fra Udvalget om Kvinders Rettigheder og Lige Muligheder (A5-0167/2003),
- A. der henviser til, at Det Europæiske Råd i sin erklæring fra topmødet i Nice i december 2000 udtalte, at Fællesskabet skal tage hensyn til sportens sociale, uddannelsesmæssige og kulturelle funktioner, der udgør dens særlige kendetegn, og tilføjer, at sporten siden oldtiden har haft en demokratisk værdi,
 - B. der henviser til, at sport er en af europæernes vigtigste kulturelle aktiviteter; og til, at 29,5% af mændene og 16% af kvinderne og 63% af drengene og 37% af pigerne mellem 15 og 24 år i Den Europæiske Union erklærer, at de regelmæssigt dyrker sport eller anden fysisk aktivitet,
 - C. der henviser til, at adgang til sportsudøvelse er en grundlæggende rettighed, at mennesket gennem sport kan hævde og udfolde sig, og at borgerskab og solidaritet kan udvikles; der henviser til, at regelmæssig sportsudøvelse forbedrer den fysiske og psykiske sundhed,
 - D. der henviser til, at ikke bare kvinder og mænd, men også kvinder indbyrdes har meget ulige adgang til sportsudøvelse alt efter socialt miljø og beskæftigelsesvilkår, der kan gå ud over fritiden og mulighederne for at dyrke sport,
 - E. der henviser til, at udøvelse af fysisk og sportslig aktivitet er et fremragende middel til genoptræning og et middel til social integration af fysisk og mentalt handicappede, og at man må sikre, at personer af begge køn i fuldt omfang får mulighed for at udøve deres ret til at deltage i alle former for sport på deres niveau og i overensstemmelse med deres egne behov,
 - F. der henviser til, at det er nødvendigt med et sportsligt tilbud, der dækker kvinders behov i de enkelte livsafsnit, herunder navnlig gravide og unge mødre, med en passende vejledning i udøvelse af sport, der er tilpasset deres situation, og ældre (kvinder og mænd) med tilbud om sportslige aktiviteter, der passer til deres psykiske og fysiske situation,
 - G. der henviser til, at idræt i skolen kan demokratisere sporten, men også kan videreføre den sociale arv, og at faget er afgørende for senere sportsudøvelse,
 - H. der henviser til, at marginaliseringen af idræt og problemerne med fælles idrætsundervisning i skolen i landene i det udvidede EU i den forbindelse er foruroligende,
 - I. der henviser til, at sport giver piger og kvinder i alle aldre frihed, og at de gennem sport kan få succes og frigøre sig og undertiden bekæmpe sociale og kulturelle begrænsninger, der dog samtidig bemærker, at migrantkvinder og -piger dyrker mindre sport end

gennemsnittet,

- J. der henviser til, at selv om de lovfæstede forbud mod kvinders adgang til sportsudøvelse er ophævet, dyrker kvinder fortsat mindre sport end mænd, fordeler sig ujævnt på de forskellige sportsgrene og er stadig underrepræsenteret i sportsorganisationernes ledelsesstrukturer og i beslutningsprocessen,
- K. der henviser til, at kvinder er underrepræsenteret blandt licenstagere og i officielle konkurrencer, at de ikke bruger de institutionaliserede sportsklubber og -foreninger særlig meget, og at de hovedsagelig dyrker uformelle fysiske aktiviteter for at holde sig i form i deres fritid,
- L. der henviser til, at sportslivet er et område, hvor kønsidentiteten udvikles, at sportslige aktiviteter er stadig stærkt prægede af kønsbetingede stereotyper, hvor de fremherskende modeller for virilitet og kvindelighed videreføres, men også overskrides,
- M. der henviser til, at piger og drenge i deres sportsudøvelse må acceptere den udfordring, der ligger i at skabe lighed på grundlag af de fysiske forskelle; der henviser til, at teenageårene, som er præget af puberteten, er en periode, hvor mange piger opgiver at dyrke sport, især når de kommer fra dårligt stillede miljøer,
- N. der henviser til, at det er vigtigt at udnytte kvindelige topidrætsudøveres præstationer, så de kan fungere som rollemodeller for unge piger,
- O. der henviser til, at topidrætsfolk er arbejdstagere, og derfor er sport omfattet af fællesskabslovgivningen om beskæftigelse og især direktivet om ligestilling mellem mænd og kvinder på arbejdsmarkedet, som blev revideret den 23. september 2002,
- P. der henviser til, at der ikke er ligestilling mellem kvindelige og mandlige topidrætsudøvere, når det gælder indtægter, økonomiske ressourcer (stipendier, støtte, sponsorer) samt genoptagelse af tidligere beskæftigelse,
- Q. der henviser til, at status som topidrætsudøver giver kvindelige og mandlige sportsfolk økonomiske og sociale rettigheder, og de nyder samtidig godt af et professionelt miljø; der henviser til, at denne status og betingelserne for at opnå den i visse europæiske lande stadig er diskriminerende over for kvinder,
- R. der henviser til, at de kvindelige idrætsudøveres deltagelse i internationale konkurrencer er øget, men på ledelsesplan er teknikere, læger og dommere hovedsagelig mænd (ved De Olympiske Lege i Sydney udgjorde kvinderne 38% af sportsfolkene, 8% af de tekniske ledere og 4% af de ansatte i lægetjenesterne),
- S. der henviser til, at topidræt er en risikofaktor for idrætsudøvernes helbred, og især for kvinder, der f.eks. er udsat for den "kvindelige sportsudøvers triade" (spiseforstyrrelser, irreversibel amenorrhoe, osteoporose),
- T. der henviser til, at der skal lægges særlig vægt på at forebygge og bekæmpe sexchikane og seksuelt misbrug i sportsmiljøet,

- U. der henviser til, at mediedækningen af kvinders sportsudøvelse er dårlig, og at behandlingen er socialt diskriminerende og præget af kønsstereotyper,
- V. der henviser til Brighton-stiftelseserklæringen fra 1994, den store indsats fra den internationale arbejdsgruppe om kvinder og sport (GTI) og netværket "Europa, kvinder og sport" (EWS),
- W. der henviser til, at gennemførelsen af den integrerede metode på ligestillingsområdet i EU's politikker og aktioner på sportsområdet ikke er ledsaget af tilstrækkelige menneskelige og økonomiske ressourcer eller af de nødvendige kontrol- og opfølgingsmekanismer,

Strukturering af spørgsmålet om kvinder og sport

1. erklærer, at kvinders idrætsudøvelse er udtryk for alle kvinders ret til ligestilling og frihed til at råde over deres krop og indgå i det offentlige rum uafhængigt af nationalitet, alder, handicap, seksuel orientering og religion;
2. understreger, at målet med lige muligheder er at fjerne barriererne mellem såkaldt "maskulin" sport og såkaldt "feminin" sport, at målet er at fremme en effektiv åbning af sportsgrenene for de to køn og give enhver pige og enhver dreng mulighed for at udøve en fysisk aktivitet efter eget valg;
3. kræver, at medlemsstaterne og EU sikrer, at kvinder og mænd får lige adgang til at udøve sport på alle niveauer og i alle livsafsnit uafhængigt af socialt miljø, herunder navnlig mentalt eller fysisk handicappede, for hvem det er vigtigt at fremme sporten og den fysiske aktivitet;
4. anmoder Det Europæiske Konvent om at give sporten et retsgrundlag i den fremtidige unionstraktat, der anerkender sportens kulturelle, uddannelsesmæssige og sociale funktioner, og indføre en henvisning til kvinders og mænds lige adgang til sportsudøvelse og ansvar;
5. anmoder Kommissionen om at oprette et kontor for "Kvinder og Sport" for at støtte og fremme kvinders sportsudøvelse gennem EU's programmer og aktioner og gennem bevidstgørelse af sportsverdenen og medlemsstaterne samt ved formidling af god praksis;
6. foreslår, at der i den fremtidige EF-rammestrategi for ligestilling mellem mænd og kvinder for 2006-2010 indføres et operationelt mål for pigers og kvinders deltagelse i sportsudøvelse;
7. opfordrer medlemsstaterne, ngo'erne og alle øvrige organisationer til at forelægge projekter, der vedrører "kvinder og sport", i forbindelse med den kommende udbudsprocedure inden for rammerne af EF-rammestrategien for ligestilling mellem kvinder og mænd (2001-2005), hvis overordnede målsætning er at ophæve indgroede traditioner på kønsområdet, bl.a. inden for sport;

8. opfordrer Kommissionen til at medtage anti-diskriminationsregler i sportens verden i de nye bestemmelser om kønsdiskrimination, der ikke er omfattet af arbejdsdirektivet, og som er baseret på EF-traktatens artikel 13;
9. opfordrer Kommissionen til at gennemføre en tilbundsående undersøgelse af kvindens stilling i sporten som foreslået på sportsministrenes konference den 12. november 2001 og i den forbindelse bl.a. forelægge statistikker om kvindens generelle situation i sporten og data om "gender budgeting" (kønsspecifik analyse af budgettet);
10. opfordrer Den Europæiske Union til at yde økonomisk støtte til driften af EU-netværket Europa, Kvinder og Sport;
11. anmoder Den Europæiske Union om blandt andet inden for rammerne af det sjette forskningsrammeprogram at undersøge spørgsmålene om sundhed, de sociale aspekter og pædagogiske udfordringer ved kvinders deltagelse i sport;
12. ønsker, at det europæiske år for uddannelse gennem idræt giver anledning til overvejelser om fælles idrætsundervisning for piger og drenge i skolen, og anmoder Kommissionen og medlemsstaterne om at sikre en klar prioritering af projekter, der fremmer kvinders sportsudøvelse;
13. anmoder Eurostat om at definere indikatorer og udarbejde EU-statistikker over kvinders og mænds deltagelse i sport på alle niveauer;
14. anmoder regeringsmyndighederne om systematisk at tage hensyn til ligestilling mellem kønnene i deres sportspolitik, især med hensyn til bevilling af støtte;
15. anmoder Kommissionen og medlemsstaterne om at medtage spørgsmålet om kvinder og sport i de bilaterale aftaler og samarbejdsaftalerne med tredjelande; anmoder Europa-Parlamentet om at lade spørgsmålet om kvinder og sport indgå i de interparlamentariske drøftelser og i Euro-Middelhavsmøderne;
16. overvejer muligheden af at sende en delegation fra Udvalget om Kvinders Rettigheder og Lige Muligheder til den europæiske EWS-konference den 23.-25. april 2004 i Paris og til den internationale GTI-konference den 11.-14. maj 2006 i Kumamoto;

Udvikling af sport i skolen og i fritiden

17. anmoder medlemsstaterne om igen at give legemsøvelser og idræt en vigtig plads i skoleundervisningen og betragte disse fag som en indikator ved evaluering af undervisningen på samme måde som matematik, læsning eller fremmedsprog;
18. anmoder medlemsstaterne om at gennemføre en undersøgelse af pigers og drenges kvantitative og kvalitative deltagelse i sportsaktiviteter i og uden for skolen og at iværksætte passende foranstaltninger for i højere grad at få piger til at dyrke sport og udøve fysiske aktiviteter;
19. anmoder medlemsstaterne og de kompetente myndigheder om at sørge for, at kvindelige

og mandlige idrætslærere undervises i spørgsmålet om fællesundervisning og køn ved at integrere denne dimension i deres uddannelse, og at forældrene bevidstgøres om, at stereotyper fører til overforenkling;

20. understreger betydningen af, at børn allerede i børnehaveklassen og grundskolen har mulighed for fælles idrætsundervisning; opfordrer skoler, klubber, forbund samt kommuner og amter til at udvikle pilotprojekter inden for området;
21. anmoder medlemsstaterne om at udvikle politikker til fremme af social integration af unge gennem sport ved at medtage piger i deres målgruppe og med henblik herpå blandt andet bruge strukturfondenes mål 3;
22. anmoder regeringsmyndigheder, amter og kommuner om at fremme og tilbyde piger og drenge en bredere vifte af sportsaktiviteter i og uden for skolen;
23. understreger, at der må gøres alt for, at kvinder får mulighed for at dyrke sport og være fysisk aktive ved at give dem bedre adgang til sportsfaciliteter gennem særlige kurser på tidspunkter, der er forbeholdt kvinder, og ved at sørge for børnepasningsfaciliteter og gode transportmuligheder til idrætsanlæggene;
24. opfordrer sportsverdenen til at indføje en bestemmelse i sine vedtægter om lige adgang for kvinder og mænd til sportsudøvelse, gennemføre en handlingsplan til fremme af kvinder i de forskellige sportsgrene, afholde ligestillingskurser og gennemføre målsætningen om ligestilling og afsætte en budgetpost til amatørsport for kvinder ved at foreslå blandede aktiviteter og/eller ved at oprette afdelinger for kvinder;
25. anmoder medlemsstaterne og de kompetente myndigheder om at sikre, at der uddannes velkvalificerede sportstrænere på alle niveauer, og at medtage kønsaspektet i træneruddannelsen;
26. foreslår regeringsmyndigheder, virksomheder og arbejdsmarkedets parter at fremme sportsudøvelse på arbejdspladsen på baggrund af vanskelighederne med at forene arbejds-, familie- og fritidsliv, navnlig via kollektive overenskomster, og mere specielt at udvikle støtteforanstaltninger med henblik på adgang til sport for dårligt stillede lønmodtagere og kvinder i vanskeligheder;

Sikring af lige rettigheder i topidræt

27. opfordrer medlemsstaterne og sportsverdenen til at fjerne sondringen mellem mande- og kvindesport i procedurerne for anerkendelse af discipliner på topplan;
28. anmoder de nationale forbund og deres tilsynsmyndigheder om at sikre, at kvinder og mænd har lige adgang til at blive anerkendt som sportsudøver på topplan og sikre samme rettigheder med hensyn til indtægter, ledelses- og træningsbetingelser, lægekontrol, adgang til konkurrencer, social beskyttelse og erhvervsuddannelse samt reintegrering i samfundet, når de har afsluttet deres sportskarriere;
29. anmoder statslige og sportslige myndigheder om at sikre, at den direkte og indirekte

forskelsbehandling, som kvindelige sportsudøvere er ofre for i udøvelsen af deres arbejde, fjernes;

30. opfordrer virksomhederne til at indgå flere partnerskaber med kvindelige topidrætsudøvere for at styrke deres image og uden forskel fremme sportsudøvelse for alle kvinder;
31. anmoder medierne om at sørge for en afbalanceret dækning af kvinders og mænds sportsudøvelse og sikre en ikke-diskriminerende repræsentation af kvinder i forbindelse med sport;
32. foreslår, at det i forbindelse med revisionen af direktiv 89/552/EØF om "Fjernsyn uden grænser" i artikel 3a om retransmission af vigtige begivenheder indføjes, at medlemsstaterne skal sikre retransmission af sportskonkurrencer for kvinder;
33. opfordrer kvindelige idrætsudøvere til at organisere sig for at gøre deres sportslige, økonomiske og sociale rettigheder gældende og for at forelægge de kompetente myndigheder sager om forskelsbehandling og chikane eller bringe sådanne sager for retten;
34. ønsker, at de kommende Olympiske Lege i Athen bliver eksemplariske og anmoder IOC om at sikre, at alle nationale delegationer består af både mænd og kvinder, idet der her skal rettes en særlig opmærksomhed mod Afghanistan, Saudi-Arabien, Botswana, Brunei, De Forenede Arabiske Emirater, De Britiske Jomfruøer, Libyen, Kuwait, Oman og Qatar;

Sikring af kvindelige sportsudøveres sundhed

35. opfordrer sportsforbund og trænere til at være mere opmærksomme på tilsyn med og vilkår for sportsudøvelsen og til at informere kvindelige topidrætsudøvere, især unge, om følgerne for deres psykiske, fysiologiske, seksuelle og genetiske sundhed af intensiv sportstræning, indtagelse af dopingstoffer eller tilsidesættelse af ernæringsregler;
36. understreger, at det er nødvendigt for at beskytte sportsfolkenes sundhed, at flere kvinder indgår i sportsklubbernes læge- og plejestab, og at det tilknyttede personale har en speciel uddannelse;
37. understreger, at det er nødvendigt, at der gennemføres særlige og kønsspecifikke undersøgelser af sportens indvirkning på idrætsudøvernes sundhed;
38. anser det for vigtigt, at kvindelige sportsfolk får psykologisk støtte i forbindelse med ændringer i deres krop eller spørgsmål vedrørende deres kvindelighed, og at disse forhold inddrages i uddannelsen af mandlige og kvindelige trænere;
39. fastslår kvindelige sportsudøveres umistelige ret i forbindelse med seksualitet og reproduktion og anmoder om, at enhver krænkelse af disse frihedsrettigheder sanktioneres;
40. opfordrer medlemsstaterne og sportsorganisationerne til at forebygge og eliminere seksuel

chikane og seksuelt misbrug i sporten gennem anvendelse af bestemmelserne om seksuel chikane på arbejdspladsen, til at orientere sportsudøverne og deres hjemlande om risiciene for misbrug og de klagemuligheder, de har, til at gennemføre en specifik uddannelse af de ansatte i de sportslige organisationer, og til at gennemføre opfølgningen på det strafferetlige og disciplinære område;

Styrkelse af kvinders deltagelse i beslutningstagningen

41. konstaterer, at kvinders deltagelse i beslutningstagningen på sportsområdet støder på de samme forhindringer som på de politiske og økonomiske områder, hvilket kræver, at der indføres positiv særbehandling;
42. anmoder medlemsstaterne og tilsynsmyndighederne om at gøre deres godkendelse af og tilskud til sportsklubber og forbund betinget af, at disses vedtægtsbestemmelser sikrer en ligelig repræsentation af kvinder og mænd på alle niveauer i beslutningstagningen og på alle beslutningstagende poster;
43. anmoder idrætsorganisationerne og -myndighederne om at fremme kvinders deltagelse i dommergerningen og at indføre blandede lægeudvalg og udvælgelseskomiteer;
44. anmoder sportsorganisationerne om at indføre uddannelses- og vejledningsordninger for kvindelige sportsudøvere, så de kan blive reintegreret på arbejdsmarkedet, blandt andet som trænere, tekniske funktionærer og ledere;
45. opfordrer sportsverdenen til at respektere IOC's mål for kvinders deltagelse i beslutningsprocessen (20% kvinder i de ledende strukturer inden den 31. december 2005) og at øge målet til 30% i de kommende ti år;
46. pålægger sin formand at sende denne beslutning til Rådet og Kommissionen samt til medlemsstaternes parlamenter.

BEGRUNDELSE

Spørgsmålet om kvinder og sport er stadig nyt for EU-institutionerne, selv om det historisk set er gammelt. Vi kan gå tilbage til de første lege i den græske oldtid, hvor kvinderne fik en begrænset plads uden for de olympiske lege – ved Heras lege. Det kan også nævnes, at Pierre de Coubertin ved genindførelsen af Legene i 1896 kategorisk udelukkede kvinder, idet de fik til opgave at "krone vinderen". Dog fik kvinder allerede i begyndelsen af det 20. århundrede adgang til visse prøver, nemlig golf, tennis, bueskydning, sejlsport og skøjteløb. I 1928 blev det besluttet, at kvinder kunne deltage i legene, og det er siden gået støt fremad med kvinders deltagelse, selv om det i dag kunne gå hurtigere.

Politisk set er det først i de seneste femten år, man på talrige møder i institutionelle og foreningsmæssige sammenhænge har debatteret kvinders sportsudøvelse og fremsat fælles erklæringer og oprettet netværk. Der har i den sidste halve snes år eksisteret flere internationale netværk: "netværket Europa, kvinder og sport" med deltagelse af over 40 lande i Europa og den "internationale arbejdsgruppe vedrørende kvinder og sport" (GTI), som blev nedsat på konferencen i Brighton i 1994. Brighton-erklæringen fra 1994 blev vedtaget af næsten 200 sportsorganisationer og statslige organisationer, blandt andet den Internationale Olympiske Komité. Sidstnævnte reviderede sit charter for at indføre princippet om ligestilling mellem kønnene og afholdt to internationale konferencer om kvinder og sport i 1996 og 2000. Det forekommer derfor hensigtsmæssigt, at EU kommer på linje med alle disse initiativer.

Denne betænkning er vigtig, ikke blot fordi vi nærmer os De Olympiske Lege i 2004, som skal afholdes i Europa, nærmere betegnet i Athen, sportskonkurrencernes vugge. Dens betydning skyldes en præcis politisk udvikling omkring tre akser: idræt i skolen, idræt i fritiden og konkurrenceidræt. Idræt i skolen er i tilbagegang, hvilket man kun kan undre sig over. Mens skolen er blevet demokratiseret og mere end nogensinde er blevet et sted med lige muligheder, ser det ud til, at der bliver afsat færre timer til idræt og evaluering heraf, der er i rigtig mange tilfælde ikke fællesundervisning, der bliver brugt uovervejede lappeløsninger, og som følge heraf opgiver et overvældende antal piger i løbet af teenageårene at deltage i idræt. Men mange eksperter anerkender, at man gennem idræt lærer medborgerskab og solidaritet, man lærer om succes og integration for ikke at nævne de positive helbredsmæssige virkninger. Klub- og fritidssport spiller en mindre rolle for piger og kvinder end for drenge og mænd. Dette skyldes afgørende strukturproblemer, idet adgangen til sportspladser og åbningstiderne med vilje fastsættes til fordel for maskuline eller såkaldt maskuline sportsgrene. Klubber og forbund ledes af mænd, mens kvinder ofte foretrækker den uformelle sport; heraf følger en stor ulighed med hensyn til midler. I forbindelse med sport på topplan kan den symbolske anerkendelse af kvinders deltagelse i konkurrencer ikke skjule den ekstremt ulige behandling af mænd og kvinder, for så vidt angår adgang til sportsgrene, økonomiske og sociale rettigheder, behandling i medierne og ledelse.

I december 2000 blev der på topmødet i Nice vedtaget en erklæring "om de særlige forhold, der kendetegner sporten i Europa og dens sociale funktioner, og som der skal tages hensyn til ved gennemførelsen af de fælles politikker". Nærværende betænkning skal under ovennævnte tre aspekter illustrere nødvendigheden af disse fælles politikker, idet de særlige forhold, der kendetegner sporten, først og fremmest skal anerkendes i den fremtidige forfatning. Når man ser på de omfattende sociale sammenhænge: skole, fritid og arbejde, hvor der dyrkes sport,

burde det i sig selv tale for en bedre erkendelse på EU-plan.

Den historiske perspektivering må ikke få os til at glemme de geografiske forskelle. I modsætning til andre ligestillingstematikker svarer kvinders sportsudøvelse til den klassiske opdeling af Europa i nord og syd. En COMPASS-undersøgelse, som blev gennemført på Europarådets initiativ i 1999, viste for eksempel, at 70% af de svenske kvinder dyrker sport (samme tal som for mænd) mod kun 15% af de italienske kvinder (32% for mænd). Det er interessant at bemærke, at der også er stor forskel på, hvem de ansvarlige myndigheder er: regeringer, men også lokale myndigheder (Sydeuropa), lokalregeringer, men også fagforeninger og kirker står for sportsaktiviteter. Det forekommer derfor fornuftigt at bevare ligestillingens overordnede mål, især når man ved, at sport i forbindelse med europæernes kulturelle aktiviteter kommer efter biografer, besøg på biblioteker og ved historiske monumenter, men før museer, koncerter eller teater.

Målet med ligestilling mellem kønnene i forbindelse med sportsudøvelse, hvad enten det er i skolen, som amatør eller professionel, er først og fremmest at sikre en bedre integration af kvinder på alle disse niveauer; men sportsverdenen skal også anerkende, at kvinder indtager en vigtig plads. Det er nemlig ikke tilstrækkeligt at beklage, at kvinder deltager mindre eller er mindre motiverede. Vi må huske, at sporten udvikler sig i takt med demokratiet, den obligatoriske skolegang og borgerskabet. Det er nødvendigt at understrege den grundlæggende overensstemmelse mellem borgerskab og sportsudøvelse i stedet for kun at se det som den enkeltes valg. Kun det græske demokrati fra Athen og siden det moderne demokrati har været i stand til at forestille sig sport for alle. Det er derfor en logisk proces at inddrage kvinder. Obligatorisk skolegang og det mål om fælles undervisning, der fulgte, har muliggjort en neutral opfattelse af idræt; det er naturligvis det aktuelle mål. Imidlertid ved vi godt som lærere, forældre og pædagoger, at ideen om fælles undervisning og neutralitet er vanskelig at fastholde i forhold til teenagere. Når man er i puberteten og skal definere sin seksuelle identitet, er det meget kompliceret at have legemsøvelser og idræt, og dette forhold er til skade for pigerne, og mest for piger fra de dårligst stillede sociale miljøer.

Det er nemlig ikke lige så let at se bort fra han- eller hunkøn, som det er, når det drejer sig om adgang til intellektuelle fag som matematik eller sprog, modersmål eller fremmedsprog. De kønsbetingede fysiske forskelle rejser omgående spørgsmålet om forskellen og dualiteten mellem drenge og piger. Fælles undervisning er en løsning, men det løser ikke alle problemer. Man kan egentlig sige, at der i forbindelse med idræt skal skabes lighed ud fra fysiske forskelle, hvilket er vanskeligere end at skabe lighed ud fra en ensartet intellektualitet. På denne baggrund må vi ikke fastlåse den kønsbetingede fordeling af sportsgrenene, men anerkende, at der sker en udvikling i skik og brug, således at alle sportsgrene bliver åbnet for de to køn.

Afslutningsvis må vi understrege betydningen af, at kvinder får ansvar i forbindelse med både ledelse og beslutningstagning i sportsorganisationer og i sportsverdenen. Vi skal være opmærksomme på pigers og kvinders adgang til alle sportsgrene, men denne adgang vil først blive en realitet, hvis kvinder anerkendes og accepteres i sportslige strukturer på alle niveauer. De kvindelige aktører i sportsverdenen, som vi mødte under udarbejdelsen af denne betænkning, understregede alle, at det tog meget lang tid for dem at blive anerkendt i de beslutningstagende organer, og at det er nødvendigt, at de i fuldt omfang er med til at planlægge topidrættens fremtid.

